

VELÂYETNÂME
HÂCI BEKTAŞ VELÎ

VakıfBank Kùltür Yayınları: 0146
Klasik: 007

VELÂYETNÂME
KİTÂB-I MENÂKİB-I ŞERİF-İ
KUTBU'L-ÂRİFİN HAZRET-İ HÛNKÂR
HÂCİ BEKTAŞ VELÎ EL-HORASÂNÎ
HÂCİ BEKTAŞ VELÎ

Hazırlayan
Prof. Dr. Hamiye Duran

Proje Editörü
Ömer Uzunağaç

Kapak ve Sayfa Uygulama
Faruk Özcan

Kapak Görseli
Hâci Bektaş Velî ve Sarı Saltuk
(Ahmed el-Üsküdârî)

Kitap Editörü
Dr. Emrah Gökçe

Son Okuma
Ali Kılıç

VakıfBank Kùltür Yayınları

Büyükdere Caddesi

No: 97 – Kat 4

Şişli 34394 İstanbul

Telefon: 0 212 354 5730

www.vbky.com.tr – info@vbky.com.tr

Sertifika No: 40141

© Vakıf Pazarlama San. ve Tic. A.Ş., 2022

ISBN 978-625-7447-41-6

Kitabın tüm yayın hakları VakıfBank Kùltür Yayınları'na aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak sınırlı alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Baskı

Turkuvaz Haberleşme ve Yay. A. Ş.

Güzeltpe Mahallesi Mareşal Fevzi Çakmak Caddesi

B Blok No: 29/1/1 Eyüpsultan İstanbul

Telefon: 0212 354 3000

Sertifika No: 46403

1. Baskı: Nisan 2022

VELÂYETNÂME

KİTÂB-I MENÂKİB-I ŞERÎF-İ
KUTBU'L-ÂRİFÎN HAZRET-İ
HÜNKÂR HÂCI BEKTAŞ VELÎ
EL-HORASÂNÎ

HÂCI BEKTAŞ VELÎ

HAZIRLAYAN
HAMİYE DURAN

HÂCİ BEKTAŞ VELÎ

13. yüzyılda Horasan'ın Nişâbü'r şehrinde doğan Hâcî Bektaş Velî, Türk-İslâm dünyasında önemli bir yeri olan ve etkileri günümüze kadar ulaşan, mutasavvıf, âlim ve Bektaşîlik yolunun öncüsü olan tarihi bir şahsiyettir. Henüz dört yaşında, Ahmed Yesevî'nin halifelerinden Lokmân-ı Perende'nin eşliğinde başladığı eğitimine halifelik makamına gelene kadar hiç ara vermeyen Hâcî Bektaş Velî, hem bâtunî hem de zâhirî ilimlerde derinleşmiştir. Tarihi kaynaklara göre Hâcî Bektaş Velî, Horasan'dan kalkıp Moğol istilası önünden Anadolu'ya gelmiş ve Suluca Karahöyük'te otuz altı yıl irşat ile uğraşmıştır. *Velâyetnâme*'de yer alan kayıtlardan Anadolu'ya geldiğinde kırk yaşında olduğu anlaşılmaktadır. Miladî 1271 tarihinde vefât eden Hâcî Bektaş Velî'nin mezarı, bugün Nevşehir ili sınırları içinde kalan Hacı Bektaş ilçesindedir. Hâcî Bektaş Velî'nin öne çıkan eserleri şunlardır: *Makâlât*, *Tefsîr-i Besmele*, *Tefsîr-i Fâtiha*, *Kitâbu'l-Fevâid*, *Şathiyye*, *Makâlât-ı Gaybiyye* ve *Kelîmât-ı Ayniyye*.

HAMİYE DURAN

Gümüşhane'de dünyaya geldi. 1983 yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Eski Türk Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. 1987'de Prof. Dr. Abdurrahman Güzel danışmanlığında Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Halk Edebiyatı anabilim dalında "Hâcî Bektaş-ı Velî'nin Makâlât'ında Din ve Tasavvuf" adlı teziyle bilim uzmanı; 1995'te de "Hâcî Bektaş-ı Velî Velâyetnâmesi ve Velâyet-nâme'de Geçen Keramet Motifleri" adlı tezi ile doktor unvanını aldı. 2018 yılında aynı üniversitede profesörlük kadrosuna atandı. Hâlen bu kadroda çalışmalarına devam etmektedir. Dinî-tasavvufî Türk edebiyatı, halk edebiyatı, halk bilimi, eğitim ve Hâcî Bektaş Velî ile ilgili yayımlanmış kitapları, makaleleri bulunan Hamiye Duran, lisans, yüksek lisans ve doktora seviyesinde dersler vermekte ve tezler yönetmektedir. Kitaplarından bazıları şunlardır: *Besmele Tefsiri* (2007), *Velâyetnâme Hacı Bektaş-ı Velî* (2007), *Şâdî Baba ve Şiirleri* (2011).

İÇİNDEKİLER

Kısaltmalar	11
Önsöz	13
Giriş	17
1. Türk Kültüründe Velâyetnâme Geleneği	17
2. Hâcî Bektaş Velî Velâyetnâmesi	20
3. Nüsha Tavsifleri ve Eserin Hazırlanışında Takip Edilen Yol	22
A. Nüsha Tavsifleri	23
B. Eserin Hazırlanışında Takip Edilen Yol	32

BİRİNCİ BÖLÜM

HÂCİ BEKTAŞ VELÎ'NİN HAYATI VE ESERLERİ

1. Hâcî Bektaş Velî'nin Hayatı	37
A. Doğum Tarihi ve Yaşadığı Çevre	37
B. Adı	38
C. Ailesi, Çocukluğu ve Yetişmesi	39
D. Anadolu'ya Gelişi	44
E. Nesli	46
F. Vefâtı ve Mezarı	47
2. Hâcî Bektaş Velî'nin Eserleri	49
A. Makâlât	49
B. Tefsir-i Besmele	50
C. Fatıha Tefsiri	51
D. Makâlât-ı Gaybiyye ve Kelimât-ı Ayniyye	52
E. Kitâbu'l-Fevâid	52
F. Şathiyye	53
Kaynakça	54

İKİNCİ BÖLÜM

VELÂYETNÂME

Yazmaya Ait Konu Başlıkları

Menâkıb-ı Şerif-i kutbu'l-'ârifin Hazret-i Hünkâr Hâcî Bektaş Velî kaddesa'llâhu sırrahu'l-'azîz el-Horâsânî	60
Hâcî Bektaş Velî Hazretinün Haseb Nesebin 'Ayan ve Beyân ider	62
Hâcî Bektaş Velî Hazretinün Mevlûd-ı Şeriflerin Beyân İder	64
Hâcî Bektaş Velî Hazretin Sultan İbrâhim Mu'allime Virdügidür	72

Hâcî Bektaş Velî Hazretine Lokmân-ı Perende Hünkâr İsmîn Virdügidür	74
Hâcî Bektaş Velî Hazretine Lokmân-ı Perende Hâcî Didüğün Beyân İder	76
Hâcî Bektaş Velî Horâsân Erenlerine Nişân Gösterdügidür	76
Hâcî Bektaş Velî Hazret(i) Sûsem Yaprığı Üzerinde Namâz Kıldığudur	78
Hâcî Bektaş Velî Hazretinün Evsâf-ı Hamîdeleridür Kim Zikr Olinur	80
H'âce Ahmed-i Yesevî Hazretlerinün Evsâf-ı Hamîdelerini Beyân İder	82
H'âce Ahmed-i Yesevî Hazretinün Evsâf-ı Hamîdeleridür Velâyet Kerâmeti Beyânındadır	84
Kutbe'd-dîn-i Haydâr Bedâhşâna Gıtdüğün 'Ayân ve Beyân İder	90
H'âce Ahmed-i Yesevî Münâcât İdüp Hâcî Bektaş Velî Mülâkât Olduğudur	100
Hâcî Bektaş Velî Bedâhşân Mülkin Feth İtdüğün Beyân İder	118
Hâcî Bektaş Velî Daru Çecinün Üzerinde Namâz Kıldığın Beyân İder	150
Hâcî Bektaş Velî H'âce Ahmed-i Yesevî Hazretinün İznile Rûma Geldüğün Bildürür	154
Hâcî Bektaş Velî Bâtın 'Âleminden Rûm Erenlerine Selâm Virdügidür	158
Hazret-i Hünkâr Hâcî Bektaş Velî Emreye Nişân Gösterdügidür	164
Hazret-i Hünkâr Velâyet Kohusu Gösterüp İbrâhim Hâciya Nazar İtdügidür	166
Hâcî Bektaş Velî Hızır Nebiyle Mülâkât Olup Bostancıya Safâ-nazar İtdügidür	168
Hâcî Bektaş Velî Kayseriyye Şehrinde Bir Sâhib-Velâyet Erile Mülâkât Olduğudur	172
Hazret-i Hünkâr Hâcî Bektaş Velî Ürgüp Vilâyetinde Gösterdüğü Kerâmeti Bildürür	172
Hazret-i Hünkâr Hâcî Bektaş Velî Kaddesa'llâhu Sırrahu'l-azîz (Üç Hisar Nâm Karyede Gavga ve Galebeden Kurtulmayasız Didügidür)*	174
Hazret-i Hünkâr Hâcî Bektaş Velî Kaddesa'llâhu Sırrahu'l-'Azîz (Açuk Sarây Nâm Karyede Bir Hâtuna Uğrayup Küpcüğün Yağla Toptolu Olduğudur)	174
Hazret-i Hünkâr Hâcî Bektaş Velî Sulıca Karayüke Gelüp Karar Eyledügidür	176
Hazret-i Hünkâr Hâcî Bektaş Velî Yumruğıyla Çille-hâneye Bir Revzene Açduğudur	184
Hünkâr Hâcî Bektaş Velî Kaddesa'llâhu Sırrahu'l-azîz Hazretlerinün Kerâmetlerinden Birisi Dahi Budur (Buzağular Emişmesün Didügidür)	186
Hünkâr Hâcî Bektaş Velî Hazretinün Nûre'd-dîn H'âceye Gösterdüğü Remz ü Rûmûzdur	188
Hünkâr Hâcî Bektaş Velî Hazretine Beş Taş Nutka Gelüp Şehâdet İtdügidür	194
Hünkâr Hâcî Bektaş Velî Sarıya Remz Gösterüp Zemheride Alma Bitürdügidür	198
Hâcî Bektaş Velî Hazretinün Bir Fakih Önine Turup Piş-namâzlık İtdügidür	200
Hâcî Bektaş Velî Hazretinün Hamır Kayada Gösterdüğü Velâyeti Beyân İder	202
Hâcî Bektaş Velî Hazretinün Bıçak Birle Taş Kesdügidür Bahs Olinur	202
Hâcî Bektaş Velî K/Gendüme ve Mercüme Heme Taş Eyledügidür	204
Ol Daneleden Bir Şahs Bî-i'timâd Tenâvül İdüp İki Evladı Olduğudur	206
Hâcî Bektaş Velî Hazretinün İşâretile Kızılca Halvet-hâne Yapılduğın Beyân İder	206

* Parantez içindeki ifadeler, konunun daha iyi anlaşılması için yazar tarafından konulmuştur.

Hâcî Bektaş Velî Hazretleri Akça Koca Birle Mülâkât Olduğudur	208
Hâcî Bektaş Velî Hazreti Bir Mikdâr Hamîre Safâ-nazar İtdüğüdür	210
Hâcî Bektaş Velî Kadıncık Anaya Velâyet Gösterdüğü Beyân İder	214
Hâcî Bektaş Velî Kadıncık Anaya Nefes İdüp Evlâdı Olduğudur	216
Hâcî Bektaş Velî Hazretine Hızır AS Gelüp Mülâkât Olduğının Beyânıdır	218
Hâcî Bektaş Velî Mübârek Hırkasın Yakup Odun Olduğın Bildürür	220
Hâcî Bektaş Velî Gayb Erenleriyle Mülâkât Olduğının Beyânındadır	224
Hâcî Bektaş Velî Bir Çobanı Frengistana Atup Yine Getürdüğü Beyân İder	224
Hâcî Bektaş Velî Hazretine Güvenc Abdâl Su'âl İtdüğüdür Kim Zikr Olmur	228
Hâcî Bektaş Velî Hazretinün Deryâ Üzerinde Gemi Halâs İtdüğüdür Kim Zikr Olmur	234
Hâcî Bektaş Velî Hazretinün Deryâ Üzerinde Tekrâr Gemi Halâs İtdüğü Bildürür	238
Hâcî Bektaş Velî Hazretleri Saru İsmâ'îli Monlâ Hünkâra Gönderdüğüdür	240
Hünkâr Hâcî Bektaş Velî Hazretinün Emir Cem Sultânla	
Mâbeynlerinde Geçen Rumúzdur	242
Hâcî Bektaş Velî Hazretine Seyyid Mahmûd Hayrân Arslana	
Binüp Geldüğü Beyân İder	244
Hâcî Bektaş Velî Sultân Seyyid Gâzinün Mezar-ı Şerîfin Ziyâret İtdüğüdür	246
Hâcî Bektaş Velî Hazretinün Sarı Saltuk Sultânı Kalıgraya Gönderdüğüdür	250
Sarı Saltuk ('un Sultân Açaka Söyleyen Öküzi Kurban İtdüğüdür)	256
Hazret-i Hünkâr Hâcî Bektaş Velî Bir Ruhbâna Buğday Gönderdüğü Beyân İder	258
Hâcî Bektaş Velî Hazretine Bir Harâmî Gelüp Tevbe Kıldığın Beyan İder	260
Hâcî Bektaş Velî Hazretinün Yûnus Emreyi Taptuk Emreye Gönderdüğüdür	264
Hâcî Bektaş Velî Kaddesa'llâhu Sırrahu'l-aziz Ahî Evrân Sultanla Mülâkât	
Olduğudur	268
Ahî Evrân Sultân Hazretinün Evsâf-ı Hamîdelerin 'Ayân ve Beyân İder	268
Hâcî Bektaş Velî Hazretinün Ahî Evrân Sultânla Mülâkât Olduğudur. Mükerrer	276
Hâcî Bektaş Velî Hazreti Ahî Evrân Sultânla Tekrâr Buluşup Bunar Çıkardığıdır	276
Hâcî Bektaş Velî Tekrâr Mülâkât Olup Bir Kazâyı Ahtardığı Beyânındadır	278
Hâcî Bektaş Velî Hazretine Bir Şahs Alma Getürüp Huzûrına Geldüğüdür	282
Hâcî Bektaş Velî Hazretleri Seyyid Sâlih Birle Mülâkât Oldukların Beyân İder	286
Hazreti Hünkâr Hâcî (Bektaş) Velînün Remz ü Rumuzudur Kim Zikr Olmur	286
Hünkâr Hâcî Bektaş Velî Monla Sa'de'd-dîn Birle Tuz Köyünde Mülâkât Olduğudur	288
Hâcî Bektaş Velî Hazretleri Monla Sa'de'd-dîn Birle Tekrâr Mülâkât Olduğudur	294
Hâcî Bektaş Velî Hazretine Monla Sa'de'd-dîn Gelüp Dervîşlik İhtiyâr İtdüğüdür	298
Hâcî Bektaş Velî Hazretinün Üzerine Monla Sa'de'd-dîn Taş Bırakduğıdur	308
Hâcî Bektaş Velî Hazretlerinün Monla Sa'de'd-dîn Birle Ka'bede Namâz Kıldığıdır	310
Hâcî Bektaş Velî Monla Sa'de'd-dîne Tekrâr Gösterdüğü Remzi 'Ayân İder (HB)	316
Şeyh Necme'd-dîn-i Kübrâ Bir Kitâb Te'lif İdüp Bağdâd Pâdişâhına Sunduğıdur	316
Hünkâr Hâcî Bektaş Velî Hazretlerinün Kara Tonlu Can Babaya Nazâr İtdüğüdür	320

Hünkâr Hâcî Bektaş Velî Hazretlerinün Akbunarı Akıtduğın Beyân İder	322
Hâcî Bektaş Velî Hoy Atayı Tâtâr Beglerine Gönderüp Putların Âteşe Yakduğudur	330
Hünkâr Hâcî Bektaş Velî Hazretlerinün Kayseriyye Şehrinde Gösterdüğü Velâyet Beyânındadır	334
Hâcî Bektaş Velî Hazretlerinün Mürde İhyâ Kıldığı Beyânındadır	340
Hâcî Bektaş Velî Ertoğdı Albe Kılıç Kuşadup 'Osmâncığa Safâ-nazar İtdügidür	342
Hâcî Bektaş Velî Hazretleri Halifelerinün Her Birin Bir Vilâyete Nasb İtdügidür	354
Evvel Halife Seyyid Cemâl Sultândur	356
İkinci Halife Sarı İsmâ'ildür	358
Üçüncü Halife Kolu Açuk Hâcim Sultândur	364
Dördüncü Halife Baba Resûl Hazretleridür	378
Beşinci Halife Pîr-âb Sultâdur	380
Hâcî Bektaş Velî Hazretinün Sarı İsmâ'ile Vasiyyet İtdügidür	384
Hâcî Bektaş Velî Hazretlerinün Ba'de'l-Mevt Velâyet Gösterdügidür	410
Hâcî Bektaş Velî Hazretlerinün Türbe-i Şerifleri Kurşunlandığudur	424
Dizin	431

Sevgili yavrularım M. Sencer, F. Gülhun ve Neslişah'a...

KISALTMALAR

- a.:** varağın birinci yüzü
AE: Hâcî Bektaş Velî Menâkıbnâmesi, Ali Emîrî Nüshası
b.: varağın ikinci yüzü
C.: cilt
Çev.: çeviren
Düz.: düzenleyen
Haz.: hazırlayan
NO: Hâcî Bektaş Velî Menâkıbnâmesi, Nuruosmaniye Nüshası
s.: sayfa
ss.: sayfalar
v.: varak
vv.: varaklar

ÖNSÖZ

Türk kültür tarihinin kadim devirlerine ait mirası içinde yer alan ve sözlü geleneğin içerisinde çeşitlenip yayılan eserler, tarihî seyirleri esnasında zamanın belli noktalarında yazıya aktarılmak suretiyle hayatîyetlerini devam ettirirler. Bu sırada karşılaştıkları çeşitli medeniyet ve kültürlerin etkisiyle gelişip zenginleşirler. Bu değişim ve gelişim mit, efsane, hikâye, masal vs. gibi eserlere de yansiyarak onların kadim devirlerine ait bilgi, düşünce, hayal, inanç ve oluşturdıkları değerlerle dolu olarak günümüze taşınırlar.

Türklerin İslâmiyeti kabulünden sonraki dönemlerde meydana getirdikleri ve halk arasında geniş yayılma sahası bulan evliya menâkıbnâmeleri de bu çerçevede değerlendirilmesi gereken eserlerdendir.

Türklerin yaşadıkları coğrafyalarda halka tarikatların umdelerini öğretmek üzere tarikat pîrlerinin hayatları ve kerametleri etrafında teşekkül eden bu eserler, aynı zamanda kültür tarihimizin karanlık noktalarını aydınlatmada ve tarihî birtakım tespitlere ulaşmada kaynak niteliği taşıyan eserler cümlesindedir.

Menâkıbnâmelerin dokusu, meydana getirildiği cemiyetin örf, âdet, gelenek ve bunlarla bağlantılı bilgi, duygu, düşünce, davranış kalıpları ile sembolleşen değer yargılarına ve devrinin dinî, iktisadî, kültürel yapısına ait unsurlar ile örülmüştür. Bu açıdan bakıldığında menâkıbnâmeler, edebî değerlerinin dışında birer folklor ve antropoloji hazinesi özelliğini de taşımaktadırlar.

Hâcî Bektaş Velî Velâyetnâmesi, menâkıbnâmelerin yukarıda sıralanan bütün özelliklerini bünyesinde toplayan ve Türk menkabe geleneği içerisinde müstesna bir yeri olan eserlerdendir.

Bu eser, gelecekte yapılacak araştırmalara sağlam bir zemin hazırlamak üzere hazırladığımız *Hâcî Bektaş-ı Velî'nin Velâyetnâmesi ve Velâyetnâme'de Geçen Keramet Motifleri* adlı doktora tezimize kadar Sefer Aytekin ve Abdülbaki Gölpınarlı'nın 1034 târihli *Velâyetnâme* yazmasını esas alarak gerçekleştirdikleri neşirler ile Erich Gross tarafından Almancaya yapılan tercümesi ve Bedri Noyan'ın manzum nüsha yayını ile temsil edilmekteydi. Ancak bu yayınların hiçbirisi ilmî usullerle hazırlanmış bir neşre dayanmamaktaydı. Erken tarihli üç nüshanın edisyon kritikli metniyle bir incelemeden meydana gelen tezimizle bu eksikliği giderdiğimiz inandığımız çalışmayı 1995 yılında tamamladık.

Doktora çalışmamız sırasında kullandığımız nüshalardan biri olan Ali Emiri Efendi Kütüphanesi'nde bulunan 1035 tarihli nüsha, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Alevî-Bektaşî Klasikleri serisinden yayımlanmıştır.

Bilindiği üzere 2021 yılı Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO) 40. Genel Konferans kararıyla Ahî Evrân'ın doğumunun 850. yıl dönümü, Yunus Emre'nin vefatının 700. ve Hâcî Bektaş Velî'nin 750. vefat yıl dönümleri, 2021 yılı *Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri* programına alınmıştır. Dolayısıyla Hâcî Bektaş Velî, Yunus Emre ve Ahî Evrân 2021 yılı içerisinde Unesco ile ilişkili olarak tüm dünyada çeşitli etkinliklerle anılacaktır. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan imzasıyla Resmi Gazete'de yayımlanan genelgede, düzenlenecek etkinliklerin Kültür ve Turizm Bakanlığı koordinasyonunda ve Cumhurbaşkanlığı himayesinde yapılacağı açıklanmıştır.

27. Dönem UNESCO Türkiye Millî Komisyonu, Hâcî Bektaş Velî'nin 750. Vefat Yıl Dönümü Çalışma Grubu Toplantısı'nda bu yıl içerisinde yapılabilecek çalışmalar değerlendirilmiş, olası seminerler, paneller, sempozyumlar, eserler odaklı tiyatro metni, şiir ve hikâye yarışmalarının düzenlenmesi gibi çalışmaların yanı sıra Hâcî Bektaş Velî'nin eserlerinin yeni yazıya aktarılarak kitapçık hâlinde basımı için tavsiye kararları alınmıştır.

Bu cümleden olarak yayın politikasını “prestij yayınlarla Türkiye kültür hayatına katkıda bulunmak” şeklinde açıklayan Vakıfbank Kültür Yayınları Kurulu Hâcî Bektaş Velî'nin *Velâyetnâmesi*'ni yayımlama kararı almıştır. Elinizdeki bu kitap belirtilen amaca hizmet etmeye üzere hazırlanmıştır.

Yaygın adıyla *Velâyetnâme* olarak tanınan esere tarafımızdan yazmada bildirildiği şekliyle *Kitâb-ı Menâkıb-ı Şerîf-i Kutbu'l-Ârifin Hazret-i Hünkâr Hâcî Bektaş Velî el-Horasânî* adı uygun görülmüştür.

Kitap, Türk kültüründe velâyetnâme geleneği, Hâcî Bektaş Velî Velâyetnâmesi ve Türkiye ve Türkiye dışında ulaşılabildiğimiz kütüphanelerde bulunan nüshaların künyelerini ve eserin hazırlanışında takip edilen yol hakkında toplu bilgilerin verildiği giriş ile iki bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde, Hâcî Bektaş Velî'nin hayatı ve eserleri hakkında mevcut kaynaklardan faydalanılarak bilgiler verilmiş, sonuna da faydalandığımız eserleri ihtivâ eden bir kaynakça eklenmiştir.

İkinci bölümde ise, Hâcî Bektaş Velî Velâyetnâmesi'nin Lâtin harflerine ve günümüz Türkçesine aktarılmış metni yer almaktadır. İçindekiler kısmında metinde mevcut konu başlıklarının bir dökümü verilmiştir. Kitabın sonunda bir de dizin bulunmaktadır.

Eserin hazırlanması sırasında karşılaştığım güçlükleri aşmamda yardım ve teşviklerini benden esirgemeyen muhterem hocalarım Prof. Dr. Abdurrahman Güzel'e, Prof. Dr. Dursun Yıldım'a, Prof. Dr. Leylâ Karahan'a, merhum Prof. Dr.

Abdulkerim Abdulkadirođlu'na, arkadaşım Dr. Dilek Elçin'e minnettarım. Ayrıca eserın Vakıfbank Kùltür Yayınları arasında yayımlanmasına vesile olan Prof. Dr. Ekrem Demirli'ye teşekkürlerimi arz ederim.

Prof. Dr. Hamiye DURAN